

Inhoud

pagina 2

Vervolg verslag mini-conferentie
"We moeten vaker informatie en expertise brengen naar de gemeenten"

pagina 3

Interview Arno Brok,
burgemeester van Dordrecht
"Als het goed is, maakt het Veiligheidshuis mijn werk makkelijker"

pagina 4

Vervolg Interview
Arno Brok

Column Inske van der Vaart

Redactie: communicatiebureau HollandSpoor
Foto's: Cees Schutt

Een mooi moment om de koers te bepalen

Drie sprekers en twee wethouders discussiëren tijdens de mini-conferentie over de toekomst van het Veiligheidshuis. Wat moet de richting zijn?

Nu gemeenten de regie gaan voeren over de Veiligheidshuizen, is het belangrijk de koers voor de komende jaren te bepalen. Op de mini-conferentie van het Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid, begin september in Dordrecht, gingen circa vijftig bestuurders, professionals en deskundigen met elkaar in gesprek.

Er was in het auditorium van het politiebureau, waar de mini-conferentie plaatsvond, brede overeenstemming over het nut van het Veiligheidshuis. Maar tegelijk kunnen er tal van zaken altijd nog beter. Met het verschuiven van zorgtaken van Rijk naar gemeenten is het een logische stap dat diezelfde gemeenten per 1 januari 2013 de regie voeren over de Veiligheidshuizen. Dat maakt het tegelijk een goed moment om de richting van het Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid te bepalen.

Professor Cyrille Fijnaut, die zijn bijdrage aftrapte met een opgewekt 'Ik ben wel met emeritaat, maar ik ben nog niet dood!', stond ruim tien jaar geleden in Tilburg aan de wieg van het Veiligheidshuis. Hij denkt dat er in de Nederlandse verhoudingen eigenlijk geen andere keuze is dan het Veiligheidshuis. "Strafrecht alleen is niet de oplossing. Er moet zorg bij. Kleine gemeenten kunnen in hun eentje ook nooit de kracht en kennis organiseren om die complexe gevallen aan te kunnen. En richt je op

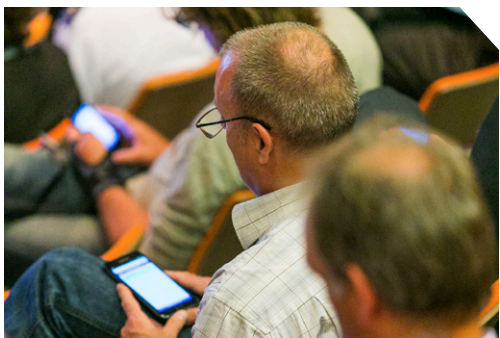
de jongeren! Wees er vroeg bij, op hun 11e, 12e, 13e. Alleen dan kun je echt criminele carrières voorkomen." Sommige wethouders, zoals Jack Oostrum (Gorinchem, Jeugd & Zorg), vinden dat te jong. "Op die leeftijd zouden lokale zorg- en welzijnsinstellingen er eerst naar moeten kijken."

Lange adem

Joost Vos van TNO deed onderzoek naar de aanpak van veelplegers binnen de Veiligheidshuizen. "Verwacht als gemeente niet, als er een casus in het Veiligheidshuis wordt behandeld, dat die mensen het jaar daarna modelburgers zijn", zegt hij. "De aanpak van veelplegers is er een van een hele lange adem." Daarnaast is het volgens Vos belangrijk dat de vele partijen die in het Veiligheidshuis samenwerken die constructie gebruiken om elkaars cultuurverschillen te leren begrijpen."

Jan Luteijn, voorzitter van de stuurgroep van het Veiligheidshuis ZHZ, benadrukt dat er behoefte is aan input van professionals en bestuurders over de toekomstige koers.

Een deel van de mini-conferentie was ingeruimd voor discussie met de zaal. Via mobiele telefoon of tablet konden aanwezigen op stellingen reageren. (zie p. 2)

Vervolg op pagina 2 »

Spreker Cyrille Fijnaut, emeritus hoogleraar, betoogt dat het Veiligheidshuis zich op een zo vroeg mogelijke leeftijd met probleemjongeren moet bemoeien.

Ketenmanager Inske van der Vaart vindt het belangrijk dat het Veiligheidshuis de verbinding maakt tussen straf en zorg.

Vervolg van pagina 1 »

Dat laatste is iets waar Sabine van Eck, adviseur doorontwikkeling Veiligheidshuizen van het ministerie van V & J, zich in herkende. Ook vindt zij dat het Veiligheidshuis vooral geen instituut moet worden, geen doel op zich. "Nu de regie bij gemeenten ligt, is er soms de neiging om aan de tekentafel te gaan zitten, te bedenken hoe het moet. Maar kijk als bestuurder ook eens naar wat je al aan instrumenten hebt. Als een bestaande structuur goed werkt, los het dan via die weg op."

Zichtbaarheid

Een aantal betrokken wethouders, vaak ook uit de kleinere gemeenten, gaven aan het Veiligheidshuis niet altijd even zichtbaar te vinden. "Daar is nog wel wat te winnen", vond Hans Freije (Zederik, Zorg & Jeugd). Iets wat ook wethouder Rinette Reynvaan (Leefbaarheid & Veiligheid) uit het veel grotere Dordrecht beaamde. "Er moet nog meer bekendheid aan worden gegeven." Zo wist de kersverse burgemeester

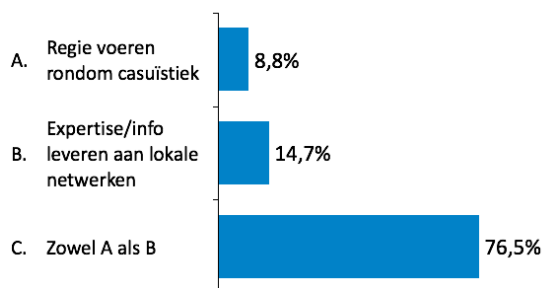
van Zwijndrecht, Dominic Schrijer pas van het Veiligheidshuis toen het Openbaar Ministerie hem daar op wees. "Je merkt dan dat het Veiligheidshuis niet in je eerste kringetje zit, zoals politie of brandweer. Terwijl het OM mij vertelde dat juist op die plek veel expertise bestaat."

Ketenmanager Inske van der Vaart en Jan Luteijn, burgemeester van Cromstrijen en voorzitter van de stuurgroep, erkenden die verdere behoefte aan zichtbaarheid. Luteijn: "We moeten vaker informatie en expertise brengen naar de gemeenten. En het moet ook helder zijn dat er geen sprake is van concurrentie. Doe zelf de dingen die je lokaal aankunt en schuif de moeilijkere gevallen naar dat Veiligheidshuis." Wethouder Eelke Kraaijeveld (Hardinxveld-Giessendam, Jeugd & Zorg) vindt dat die verdeling goed werkt. "En het zou mooi zijn om de kennis die met de complexere zaken in het Veiligheidshuis wordt opgedaan, ook lokaal weer als leergeld te kunnen gebruiken."

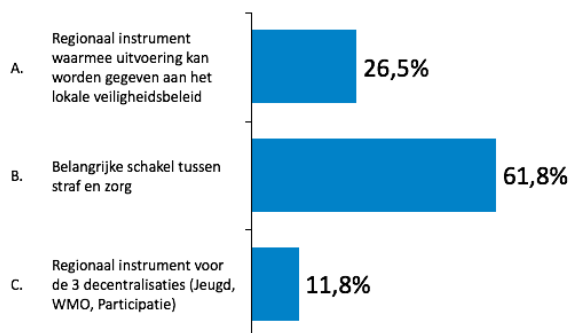
Triage

Het terugkerend toverwoord van de middag was 'triage'. Sabine van Eck: "Ik ben eigenlijk een beetje verbaasd dat ik dat zo vaak voorbij hoor komen." Want triage (welke casuïstiek laat je wel of niet toe in het Veiligheidshuis?) is pas sinds kort landelijk erkend als een van de belangrijkste en moeilijkste aspecten van een goed werkend Veiligheidshuis. Iedere casus is weer anders, dus hoe zorg je dat de juiste zaken binnengelaten worden? Vanuit het landelijk programma Veiligheidshuizen zijn daarvoor tools beschikbaar gesteld. Joost Vos van TNO: "Onderzoek wijst uit dat zaken beter worden afgehandeld als je ze stevig kunt vastpakken. Dan moet een Veiligheidshuis dus niet verzuipen in casuïstiek." Cyrille Fijnaut sloot zich daar van harte bij aan: "Alles staat of valt met een goede triage."

Wat zou volgens u de belangrijkste **kerntaak** van het Veiligheidshuis moeten zijn?

Het Veiligheidshuis is voor mij essentieel als:

De antwoorden op de stellingen tijdens de mini-conferentie, zoals hierboven, gaven helder weer wat bestuurders en professionals van het Veiligheidshuis verwachten.

'Als het goed is, maakt het Veiligheidshuis mijn werk makkelijker'

Als burgemeester van de grootste gemeente binnen het Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid benadrukt Arno Brok het belang van samenwerking bij de aanpak van zaken als overlast en probleemgezinnen. "Voor een effectieve integrale aanpak is de inzet van alle partners cruciaal."

Burgemeester Brok, u bent verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid binnen uw stad. Waar ligt uw focus?

"Overlast is er in vele soorten en maten. Maar het is een feit dat in sommige Dordtse buurten de leefbaarheid flink onder druk staat. Daarom zetten wij, sterk ondersteund via het coalitieakkoord, in op het verbeteren van het veiligheidsgevoel. We werken eveneens gebiedsgericht aan het tegengaan van overlast en bedreigingen en het verbeteren van de fysieke veiligheid. Dordrecht kijkt met een brede blik naar de overlast en Dordtenaren mogen vertrouwen op een strenge aanpak. We betrekken daarbij

de overlast van overmatig drankgebruik, maar ook van kamerverhuur en coffeeshops, de verwaarlozing van panden, verkeer, hondenpoep, graffiti en troep op straat."

Sluiten de diensten en organisaties die zich in Dordrecht bezighouden met veiligheid en zorg goed op elkaar aan? En zijn ze voldoende scherp op veiligheidsvraagstukken?

"Dat gaat steeds beter. Neem de aanpak overlast. Met de Taskforce Overlast Buitenruimte zie ik die aansluiting en scherpere in de afgelopen collegeperiode goed tot uitdrukking komen. Een belangrijke opgave wordt om dit ook te

realiseren in de aanpak van high impact crimes zoals woninginbraken. Hoe pakken we hier in de gemeente de scherpere en regie zonder er gelijk een taskforce voor te hoeven inzetten?"

Op welke manier kan volgens u het Veiligheidshuis een instrument zijn in het integraal veiligheidsbeleid?

"In het Veiligheidshuis werken vele partners uit gemeenten en de zorg- en strafketen samen. Dat is vooral belangrijk bij de aanpak van complexe problematiek. Het is daarmee ook een belangrijk onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid. Op deze manier voorkomen en verminderen we recidive, overlast, criminaliteit en maatschappelijke uitval bij complexe problemen. Dat doen we door een combinatie van repressie, bestuurlijke interventie en zorg."

In het Veiligheidshuis wordt straf verbonden met zorg. Hoe belangrijk zijn die zorgpartners voor een goedwerkende integrale aanpak?

"Voor een effectieve integrale aanpak is de inzet van alle partners cruciaal. Een combinatie van bijvoorbeeld psychiatrische problemen, verslaving en een gebrek aan een goed sociaal netwerk is niet met celstraf te doorbreken. Officier van Justitie Van Natijne geeft vaak aan dat er veel mensen in het strafrecht zitten die er niet thuishoren, maar voor wie in de zorg niet zomaar een goede oplossing is te vinden. Met een intensieve samenwerking kunnen we grote slagen maken, vooral op het grensgebied van strafrecht en zorg."

In hoeverre bent u als burgemeester betrokken bij het Veiligheidshuis ZHZ?

"Laat ik benadrukken dat ik in mijn inhoudelijke rol als burgemeester op afstand betrokken, en niet direct voor iedereen zichtbaar ben binnen de structuur van het Veiligheidshuis. Rinette Reynvaan is als wethouder Leefbaarheid & Veiligheid lid van de stuurgroep Veiligheidshuis. Ik ben betrokken vanuit het districtelijk en regionaal veiligheidsoverleg. Het Veiligheidshuis is eigenlijk een facilitaire voorziening om partijen snel te laten schakelen. Maar wel een belangrijke, omdat ik daardoor weet dat complexe problemen structureel worden aangepakt. En waar mogelijk opgelost. Als het goed is, zorgt dat er uiteindelijk voor dat mijn taak, het toezien op de openbare orde en veiligheid, ook makkelijker wordt."

Vervolg op pagina 4 »

Column

Inske van der Vaart

Verbinden en verbonden blijven

De grote opkomst van bestuurders en professionals tijdens de mini-conferentie van het Veiligheidshuis, begin september, toonde aan dat er in Zuid-Holland Zuid veel betrokkenheid is op het gebied van veiligheid, jeugd en zorg. Het Veiligheidshuis zit als schakel tussen straf en zorg steeds meer tussen de oren. De afgelopen jaren is het Veiligheidshuis het podium gebleken waar de samenwerking tussen partners uit de gemeente, de justitieketen en de zorgketen zichtbaar gestalte kreeg. Nu is de tijd rijp om de samenwerking verder uit te bouwen met oog voor focus, snelheid en slagkracht.

Gemeenten krijgen er steeds meer taken bij, bijvoorbeeld als het gaat om de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Veel bestuurders benadrukten op de conferentie dat zij zoveel mogelijk lokaal willen oplossen. Dat staat als een paal boven water: wat lokaal goed gaat, moet je lokaal laten. Daar waar de problematiek complex wordt en samenwerking van meerdere partners noodzakelijk is, komt het Veiligheidshuis in beeld. Kans voor de gemeenten is dat zij vanuit hun regierol nog meer kunnen sturen op deze samenwerking en de thematiek. Dus het benutten van het Veiligheidshuis voor informatie en expertise én het inbrengen van complexe casuïstiek die een ketenoverstijgende integrale aanpak vraagt. Daarbij zal het Veiligheidshuis meer dan voorheen gaan aansluiten bij de lokale situatie.

In alle veranderingen is het belangrijk dat alle ketens goed verbonden blijven en nieuwe partners zich verbinden aan het Veiligheidshuis. Hier ligt een uitdaging. Bijvoorbeeld: bij de decentralisatie van de jeugdzorg verschijnen nieuwe aanbieders op het toneel. Mijn suggestie is dat er van deze partijen verlangd wordt dat ze ook gaan samenwerken binnen het Veiligheidshuis. Want alleen als iedereen elkaar stevig vastpakt, kan de koppeling van straf en zorg onverslaanbaar sterk worden.

Hartelijke groet,

Inske van der Vaart
 Ketenmanager Veiligheidshuis
 Zuid-Holland Zuid

Vervolg van pagina 3 »

Vanaf 2013 hebben de gemeenten de regie op het Veiligheidshuis overgenomen van het Openbaar Ministerie. Hoe kijkt u aan tegen deze wisseling van regievoerder?

"Dat is een logische stap. Binnen de Taskforce Overlast, die in Dordrecht is ingericht na de gemeenteraadsverkiezingen van 2010, hebben we de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met samenwerking. Daarnaast vallen gemeenten steeds meer taken toe op het gebied van de maatschappelijke opvang, de AWBZ en de jeugdzorg. Belangrijk aandachtspunt is wél de positie van de justitiepartners in het Veiligheidshuis. Het is belangrijk dat die stevig betrokken blijven."

Gaan de gemeenten in hun regierol veranderingen doorvoeren in het Veiligheidshuis ten opzichte van de tijd dat het OM regie voerde?

"Ik heb veel respect voor wat het OM in de afgelopen jaren met het Veiligheidshuis voor elkaar heeft gekregen. De gezamenlijke partners in de stuurgroep Veiligheidshuis hebben vorig jaar een visie neergelegd voor de doorontwikkeling: een 'stip op de horizon'. Onder gemeentelijke regie zullen we die visie verder gaan uitwerken. De verbinding met de domeinen jeugdzorg en zorg zal wellicht sterker worden dan voorheen. Na de oprichting en start onder regie van het OM, breekt nu de fase aan van verdere professionalisering en doorontwikkeling."

Verandert er iets in de werkwijze van uw wet-houders en uzelf in deze nieuwe situatie?

"De wijze waarop wij in dit college en in de regio invulling geven aan de regie over lokale veiligheid, is wat mij betreft een voldoende basis om de nieuwe situatie te doen slagen. De regie moet altijd in samenhang zijn met de beleidsterreinen van zorg en jeugd. Wellicht biedt de decentralisatie van taken naar de gemeenten ons nieuwe mogelijkheden."

Waar ziet u de grootste kansen voor het Veiligheidshuis ZHZ van de toekomst?

"Een aantal daarvan heb ik al in mijn voorgaande antwoorden geschetst. Kansen liggen vooral in verdere professionalisering. Zo is het wat betreft jeugd belangrijk hoe wij als gemeenten de jeugdreclassering en de jeugdbescherming gaan positioneren. Verder hebben we als gemeente een sterk netwerk van zorgpartners. Dat kunnen we benutten voor de aansluitingen tussen straf en zorg die we nu nog deels missen binnen het Veiligheidshuis. In de stuurgroep Taskforce Overlast zit vooral op zorggebied veel kennis die we kunnen en moeten integreren met de justitie-kennis binnen het Veiligheidshuis."

Verder lezen na de mini-conferentie:

Klik hier voor een heldere uitleg over de werking van het Veiligheidshuis. En bekijk **hier** de belangrijkste recente ontwikkelingen omtrent het Veiligheidshuis.

Joost Vos van TNO was spreker op de mini-conferentie. Zijn driejarig onderzoek naar de aanpak van veelplegers in Rotterdam en Leiden is **hier** gratis op te vragen.

Lees het landelijk kader Veiligheidshuizen **hier**.

Een keur aan handige hulpmiddelen en publicaties, onder meer afkomstig uit het Landelijk programma doorontwikkeling Veiligheidshuizen, is **hier** te vinden.